

Οικονομική των Φυσικών Πόρων και του Περιβάλλοντος

ιστότοπος

Καθηγητές:

Ανδρέας Παπανδρέου

Τηλ: 210 368 94 34

Email: aap@econ.uoa.gr

Φοίβη Κουντούρη

pkoundouri@aueb.gr

Οδηγός Μαθήματος

Βασικά Εγχειρίδια:

[Tietenberg, T. & Lewis, Lynne. \(2010\) Οικονομική του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, Εκδόσεις Gutenberg](#)

[Χάλκος, Γ. \(2016\). Οικονομική των φυσικών πόρων και περιβάλλοντος, Εκδόσεις Δισιγμα.](#)

Ιδανικά οι φοιτητές θα κάνουν χρήση και των δύο εγχειριδίων. Αν μπορούν να έχουν μόνο ένα εγχειρίδιο να επιλέξουν τον Tietenberg (2010).

Ξενόγλωσσα εγχειρίδια και άρθρα που είναι χρήσιμα για το μάθημα:

Perman, R., Ma, Y., Common, M. S., Maddison, D., & MacGilvray, J. A. (2013). *Natural resource and environmental economics*. Harlow, England: Addison-Wesley.

Phaneuf, D. J., & Requate, T. (2017). *A course in environmental economics: theory, policy, and practice*. Cambridge, United Kingdom; New York, NY, USA: Cambridge University Press.

[Άρθρα από το Journal of Economic Perspectives](#)

Η παρακάτω δομή αντιστοιχεί κατά προσέγγιση στις διαλέξεις.

1. Εισαγωγή: υπόβαθρο της οικονομικής των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος

Μια σύντομη επισκόπηση κεντρικών ζητημάτων που διαμορφώνουν το υπόβαθρο και τις κεντρικές προκλήσεις για το γνωστικό αντικείμενο. Θέματα: σχέση οικονομίας και περιβάλλοντος, τα όρια της φύσης, η νήσος του Πάσχα, ένα στοίχημα μεταξύ οικονομολόγου και οικολόγου, μεγέθυνση και περιβάλλον, αισιόδοξοι και απαισιόδοξοι, στόχοι της βιώσιμης ανάπτυξης, δομή μαθήματος.

(Tietenberg & Lewis κεφάλαιο 1, Χάλκος, κεφάλαιο 1)

2. Οι ρίζες του ζητήματος της βιωσιμότητας

Πως επιδρά η οικονομική δραστηριότητα στο περιβάλλον, τρία βασικά ερωτήματα για τα οικονομικά των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος, οικονομική μεγέθυνση και εισοδηματικές ανισότητες, περιβαλλοντικές καμπύλες Kuznets, ισοζύγιο υλικών ροών και νόμοι της θερμοδυναμικής, έννοιες βιώσιμης ανάπτυξης, δυναμική αποτελεσματικότητα.

(Tietenberg & Lewis κεφάλαιο 2 & 5, Χάλκος, κεφάλαιο 4)

Andreoni, J., & Levinson, A. (2001). The simple analytics of the environmental Kuznets curve. *Journal of public economics*.

Dasgupta, S., Laplante, B., Wang, H., & Wheeler, D. (2002). Confronting the environmental Kuznets curve. *Journal of economic perspectives*, 16(1), 147-168.

3. Αποτυχία της αγοράς, δημόσια πολιτική και το περιβάλλον

Αιτίες αποτυχίας της αγοράς (ατελής πληροφόρηση, μονοπώλια, δημόσια αγαθά, εξωτερικότητες), το άριστο επίπεδο της ρύπανσης, διόρθωση αναποτελεσματικότητας, φόρος Pigou, θεώρημα Coase.

(Tietenberg & Lewis κεφάλαιο 4, Χάλκος, κεφάλαιο 6)

Coase, R. H. (1960). The problem of social cost. *Journal of law and economics*, 3(1).

Leape, Jonathan. 2006. "The London Congestion Charge." *Journal of Economic Perspectives* 20 (4): 157–76. <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/jep.20.4.157>

4. Μέτρα περιβαλλοντικής πολιτικής: τα οικονομικά ελέγχου της ρύπανσης

Άμεσες ρυθμίσεις: κανόνες και πρότυπα, οικονομικά μέσα (περιβαλλοντικοί φόροι, εμπορεύσιμες άδειες ρύπανσης), σύγκριση των μέσων άσκησης περιβαλλοντικής πολιτικής, ρόλος της αβεβαιότητας στην επιλογή της περιβαλλοντικής πολιτικής, εναλλακτικές αρχές καταμερισμού του κόστους ελέγχου.

(Tietenberg & Lewis κεφάλαιο 15, Χάλκος, κεφάλαιο 7)

Goulder, L. H. (2013). Markets for Pollution Allowances: What Are the (New) Lessons? *Journal of Economic Perspectives*, 27(1), 87-102.

Schmalensee, R., & Stavins, R. N. (2013). The SO₂ Allowance Trading System: The Ironic History of a Grand Policy Experiment. *Journal of Economic Perspectives*, 27(1), 103-122.

Newell, R. G., Pizer, W. A., & Raimi, D. (2013). Carbon Markets 15 Years after Kyoto: Lessons Learned, New Challenges. *Journal of Economic Perspectives*, 27(1), 123-146.

Fisher-Vanden, K., & Olmstead, S. (2013). Moving Pollution Trading from Air to Water: Potential, Problems, and Prognosis. *Journal of Economic Perspectives*, 27(1), 147-172.

Weitzman, M. L. (1974). Prices vs. quantities. *The review of economic studies*, 477-491.

5. Οικονομική αξιολόγηση περιβάλλοντος

Οι κατηγορίες των περιβαλλοντικών αξιών, μέθοδοι οικονομικής αξιολόγησης περιβάλλοντος (μέθοδος του κόστους ταξιδιού, μέθοδος ωφελμιστικής τιμολόγησης, μέθοδοι δηλωμένων προτιμήσεων, μέθοδος του πειράματος επιλογής, κ.α.), ανάλυση κόστους-οφέλους, αποτίμηση της αξίας της ανθρώπινης ζωής.

(Tietenberg & Lewis κεφάλαιο 3, Χάλκος, κεφάλαιο 8)

Birol, E., and P. Koundouri, 2008. 'Choice Experiments Informing Environmental Policy: A European Perspective'. Edward-Elgar Publishing, Wally Oates and Henk Folmer's 'New Horizons in Environmental Economics' Series. ISBN: 9781845427252. ISBN: 978 1 84542 725 2, eISBN: 978 1 84844 125 5 (337pages) <http://www.e-elgar.com/shop/choice-experiments-informing-environmental-policy>

Koundouri, P., 2004. 'Econometrics Informing Natural Resources Management: Selected Empirical Analyses' Edward-Elgar Publishing, Wally Oates and Henk Folmer's 'New Horizons in Environmental Economics' Series. ISBN: 978 1 84376 922 4 (416 pages). http://www.e-elgar.co.uk/bookentry_main.lasso?id=3497

6. Οικονομική της κλιματικής αλλαγής, της τρύπας του όζοντος και της όξινης βροχής

Περιφερειακοί και παγκόσμιοι ατμοσφαιρικοί ρύποι, αντιδιαστολή του Πρωτόκολλου του Μόντρεαλ και του Κιότο, Ευρωπαϊκό σύστημα εκπομπών ρύπων, πολιτική οικονομία της κλιματικής αλλαγής, μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλού άνθρακα.

(Tietenberg & Lewis κεφάλαιο 17, Χάλκος κεφάλαια 11 & 12)

Gawel, E., Strunz, S., & Lehmann, P. (2014). A public choice view on the climate and energy policy mix in the EU — How do the emissions trading scheme and support for renewable energies interact? *Energy Policy*, 64, 175-182.

Geels, F. W. (2013). The impact of the financial–economic crisis on sustainability transitions: Financial investment, governance and public discourse. *Environmental Innovation and Societal Transitions*, 6(0), 67 - 95.

Paterson, M. (2011). Who and what are carbon markets for? *Politics and the development of climate policy*. *Climate Policy*, 12(1), 82-97.

Roberts, C., Geels, F. W., Lockwood, M., Newell, P., Schmitz, H., Turnheim, B. et al. (2018). The politics of accelerating low-carbon transitions: Towards a new research agenda. *Energy Research & Social Science*, 44, 304-311.

Economides, G., Papandreou, A., Sartzetakis, E., & Xepapadeas, A. (2018). *The Economics of Climate Change*. Bank of Greece.

7. *Ανακυκλώσιμοι πόροι: μέταλλα, χαρτί, γυαλί, και ηλεκτρονικά απορρίμματα*

Αποτελεσματική κατανομή των ανακυκλώσιμων πόρων, παράγοντες που μετριάζουν τη στενότητα των πόρων, ατέλειες της αγοράς, Κυκλική οικονομία, Έξυπνη Εξειδίκευση, (Tietenberg & Lewis κεφάλαιο 9, Χάλκος, κεφάλαιο 14)

8. *Σπανιότητα υδάτων, υγρά απόβλητα – θαλάσσια ρύπανση*

Η ενδεχόμενη έλλειψη του νερού, η αποτελεσματική κατανομή των σπάνιων υδάτων, η φύση των προβλημάτων ρύπανσης των υδάτων, παραδοσιακή πολιτική ελέγχου της ρύπανσης των υδάτων, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα ως προς το κόστος, θαλάσσια ρύπανση, «γαλάζια ανάπτυξη» για ποτάμια και θάλασσα. (Tietenberg & Lewis κεφάλαια 10 & 19, Χάλκος, κεφάλαιο 14)

Koundouri, P. (editor) *The Ocean of Tomorrow: Socio-economic Methodology and Empirical Applications for Multi-Use Offshore Platforms Investments Volume II*. Springer Publishing. Forthcoming 2019.

Koundouri, P. (editor), 2017. *The Ocean of Tomorrow, Investment Assessment of Multi-Use Offshore Platforms: Methodology and Applications - Volume 1*. Springer International Publishing. eBook
ISBN: 978-3-319-55772-4, Hardcover ISBN: 978-3-319-55770-0 (143 Pages) DOI: 10.1007/978-3-319-55772-4
<http://www.springer.com/gp/book/9783319557700>

Christensen, Erik Damgaard, Marian Stuiver, Raul Guanche, Flemming Møhlenberg, Jan-Joost Schouten, Ole Svenstrup Pedersen, Wei He, Barbara Zanuttigh, and Phoebe Koundouri, 2015. *MERMAID Project End Users Book (2015), 'Go offshore: Combining food and energy production'*. DTU Mechanical Engineering, Technical University of Denmark. ISBN: 978-87-7475-424-4 (44 Pages)
<http://www.mermaidproject.eu/sharepoint/func-startdown/414/>

Koundouri, P., and N. Papandreou (editors); M. Stithou (assistant editor), 2013. *Water Resources Management Sustaining Socio-Economic Welfare: The Implementation of the European Water Framework Directive in Asopos River Basin in Greece*. Springer Publishing, Global Issues in Water Policy, Series. ISBN: 978-94-007-7635-7 (Print) 978-94-007-7636-4 (Online) (181 pages)
<http://link.springer.com/book/10.1007/978-94-007-7636-4>

Koundouri, P., 2010. 'Three Approaches to Measuring Natural Resource Scarcity: Theory and Application to Groundwater'. Cambridge University Library has digitised on demand my PhD Thesis. Available at:
<http://www.dspace.cam.ac.uk/handle/1810/226658>.

Koundouri, P., 2010. *Water Resources Allocation: Policy and Socioeconomic Issues in Cyprus*. Springer Publishing, Environment and Policy Series. ISBN: 978-90-481-9824-5 (164 pages)
<http://dx.doi.org/10.1007/978-90-481-9825-2>
Electronic Version: <http://www.springer.com/978-90-481-9824-5>

Koundouri, P., 2009. 'The Use of Economic Valuation in Environmental Policy: Providing Research Support for the Implementation of EU Water Policy under AquaStress'. Routledge, Taylor and Francis Group. Series: Routledge Explorations in Environmental Economics. ISBN: 978-0-415-45323-3 (264 pages)
<https://www.routledge.com/products/9780415516914>

Koundouri, P., 2008. 'Coping with Water Deficiency: From Research to Policy Making'. Springer Environment and Policy Series. Vol. 48, 2008, ISBN 978-1-4020-6614-6, eBook ISBN 978-1-4020-6615-3 (243 pages)
<http://www.springer.com/west/home/generic/search/results?SGWID=4-40109-22-173753639-0>

Koundouri, P., Karousakis, K., Assymakopoulos, D., Lagema, M., and Jeffrey, P., 2006. 'Water Management in Arid and Semi-Arid Regions: Interdisciplinary Perspectives'. Edward-Elgar Publishing. ISBN: 1845424239. (288pages)
<http://www.e-elgar.com/shop/water-management-in-arid-and-semi-arid-regions>

Koundouri, P., Pashardes, P., Swanson, T., and Xepapadeas, A.,

2003. 'The Economics of Water Management in Developing Countries: Problems, Principles and Policies'.
Edward-Elgar Publishing, Cheltenham, U.K. ISBN: 978 1 84376 122 8, eISBN: 978 1 78195 051 7
(296 pages)
http://www.e-elgar.co.uk/bookentry_main.lasso?id=2846